

TEMİZLİK VE MANEVİ ARINMA

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben müberaken fîh. Alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmâin ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü;

Fe-kâle rasûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

مَنْ بَاتَ طَاهِرًا بَاتَ فِي شِعَارِهِ مَلَكٌ وَلَا يَسْتَقِرُّ
سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ إِلَّا قَالَ الْمَلَكُ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَبْدِكَ
فُلَانٌ فَإِنَّهُ بَاتَ طَاهِرًا

Men bâte tâhîran bâte fî şî'ârihî melekün ve lâ yestekırru sâ'aten mine'l-leyli illâ kâle'l-melekü Allâhümma'ğ-fir li-abdike fülânin fe-innehû bâte tâhîran.

Ebû Hüreyre radiyallahu anhdan, Dâre-kutnî ve İbn Ömer radiyallahu anhumadan. Bezzâz rivayet eylemişler ki;

Peygamber *Sallallahu aleyhi vesellem* hazretleri şöyle buyurmuş;

Men bâte tâhîran. Kim temiz olarak gece geçirirse. Temiz olarak gece geçirmekten maksat, abdestli olarak yatarsa demek yani. Abdest alıp abdestli uyursa, hele cünüp olma cünüp yatmazsa, temiz yatarsa, abdestli olursa.

Bâte fî şî'ârihî melekün. Onun iç çamaşırınca, koynunda bir meleklerle beraber geceler. O kadar yakın göğsünde, efendim yani üst kıyafeti değil, iç kıyafetinde bir melek efendim geceler.

Ve lâ yestekırru sâ'aten mine'l-leyli. Gecenin hiçbir vaktinde durmaz, dinlenmez bu melek, daima *illa kale* der ki:

Allâhümma'ğ-fir li-abdike fülânin.

Ya Rabbi! Şu isimli şu kulunu mağfiret eyle.

Fe-innehû bâte tâhîran. Çünkü o temiz olarak uyuyor temiz olarak gecesini geçiriyor, sen bunu affı mağfiret eyle Ya Rabbi diye hiç durmadan boyuna böyle dua eder.

Onun için büyüklerimiz bize tavsiye etmişler ki; gece yatarken taze abdest alın, abdestli olarak yatın ki, bu müjdeye nail olasınız.

Abdestli yattı mı bir insan, temiz yattı mı, sabaha kadar melek ona dua eder. Meleğin duası da günahkâr insanlar gibi olmaz. Meleke efendim o duayı Allah ettiriyor demek ki kabul edecek. Kul affı mağfiret olunur.

Onun için gece yatarken abdest alacaksınız. Abdest aldıktan sonra da iki rekât namaz kılırsınız öyle yatarsınız. Abdestli yatarsınız, sağ yanınıza yatarsınız. *Kul hüvallahü ahad, Kul eûzü bi-rabbi'l-felak, Kul eûzü bi-rabbi'n-nâs* okumak da tavsiye ediliyor hadîs-i şerîflerde. Dua edersiniz. Ya Rabbi! Sen bizi koru diye efendim başka gece yatma duaları da var. Öylece yatar uyarsanız, sabaha kadar melek size dua eder, siz de affı mağfiret olursunuz.

a. Emr-i bi'l Ma'ruf ve Nehy-i ani'l-Münker

İkinci hadîs-i şerîf.

مَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ فَهُوَ خَلِيفَةُ
اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَخَلِيفَةُ كِتَابِهِ وَخَلِيفَةُ رَسُولِهِ

Men emera bi'l-mâ'rûfi ve nehâ 'ani'l-münkeri fe-hüve halîfetullâhi fi'l-ardı ve halîfetü kitâbihî ve halîfetü rasûlihî.

Selmân *radıyallahu anh'den*, Deylemî rivayet eylemiş bu ikinci hadîs-i şerîf'i.

Her kim ki, emr-i mâ'ruf yaparsa, nehy-i münker yaparsa. Yani dinin ve aklın güzel iyi bulduğu şeyi teşvik eder, tavsiye eder, emreder, yaptırmaya çalışırsa, dinin ve aklın hoş görmediği, nahoş bulduğu şeyi yapmayın, etmeyin diye yaptırmamaya gayret ederse. Her kim böyle yaparsa işte o.

Fe-hüve halîfetullâhi fi'l-ardı. Yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Halifedir. Allah'ın halifesidir. Çünkü Allah'ın emrini yaptırmaya çalışıyor Allah'ın yasakladığı şeyi engellemeye çalışıyor. *Emr-i mâruf nehy-i münker* Müslümanın çok mühim görevidir. Bunu yapmaya çalışması lazım. Evinde, kendi çevresinde, toplumunda, tüm dünyada, tüm hayatında iyiliği teşvikkâr olmalı Müslüman, kötülüğü de engellemeye gayretli olmalı. İlgisiz kalmamalı. Bu niye böyle, ne yaparsa yapsın bana ne. Boş ver dememeli.

Halîfetullâhi fi'l-ardı ve halîfetü kitâbihî.

Başka?

Ve halîfetü kitâbihî. Kuran-ı Kerîmin de halifesi olur. Çünkü *emr-i mâruf nehy-i münker.* Şunu yap, bunu yapma sözü nerden çıkıyor?

Kur'an'dan. İçki içme kardeşim aman. Faiz yeme kardeşim aman. Yalan söyleme kardeşim aman. Namazlarını ihmal etme, camide kıl kardeşim aman vesaire. Bunlar o zaman, *kitâbullâh.* Kuran-ı Kerîmin de halifesi oluyor. Ooh efendim.

Ve halîfetü rasûlihî. Resûlunün de halifesi oluyor. Bu şerefler insana en büyük şereftir, en büyük rütbedir, bundan daha yüksek rütbe olamaz. Halife oluyor insan. Efendim Allah'ın halifesi, Kur'an'ın halifesi, Resûlullahın *sallallahu aleyhi vesellemin* halifesi.

Onun için *emr-i mâruf nehy-i münkeri* mutlaka hepimiz hepimiz hepimiz her zaman yapmaya çalışacağız. Tabi mümkünse iyiliği yaptırtacağız, kötülüğü yaptırtmayacağız. Pazumuz kuvvetliyse, gücümüz yetiyorsa, ağaysak, sözümüz geçiyorsa, saçımız, sakalımıza hürmet oluyorsa yaptırmayacağız. Yapmayın bunu. Peki, ala yapmıyorlar. Tamam. Kötülüğü engelledik. İyi bir şeyi de yapın. Peki, efendim yapalım. Yaptırttın. Mümkünse fiilen

yaptırmak iyi şeyleri, fiilen engellemek kötü şeyleri. Mümkün değilse, bu azılı heriflere ben sözümü, ne yapayım yani ben, durduramıyorum, bu kadar insanı dizginleyemiyorum, sahip çıkamıyorum, o zaman söyleyecek. Ey Ahali! Böyle yapmayın, günah oluyor, haram oluyor, yazık oluyor, ayıp oluyor, etmeyin böyle diye söyler.

Radyoyla söyler, televizyonla söyler, dergide makale yazar söyler. Camide vaaz eder söyler. Toplulukta söyler. İnsanları karşısında görünce söyler. Bizim bu şeyciler, tebliğ cemaatinden olanlar, her yerde yapıyorlar bunu. Çok da efendim faydası da oluyor bende gördüm yani. Biz biraz *emr-i mâruf nehy-i münker* yapmamaya kendimizi alıştırmışız. Şeye almışız, vitesi boşa almışız, gır gır gır dönüyoruz ama bir ilerleme yok. Neden vitesi takmamışız ki? *Emr-i mâruf* yok, *nehy-i münker* yok. Bir iyiliği yaptıрма gayreti yok. Aman şu efendim gök kubbenin altında bir hayırlı bir şey yaptırırım, Elhamdülillah birisini doğru yola çektim, kazandım, bilmem ne öyle şey yok. Bir gittim bir kimseyi kötülükten engelledim bir kötülüğü yaptırtmadım. Bugün bir zulümden bir adamı kurtardım, öyle bir şey yok. Boşta

dönüyor boyuna Müslüman. Allah bize böyle etkili Müslüman olmayı nasip eylesin. Bu çok büyük bir şeref. *Emr-i mâruf* yapan, *nehy-i münker* yapan yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Kur'an-ı Kerîm'in, Allah'ın kitabının halifesidir. Resûlullah'ın, Muhammedi Mustafa efendimizin halifesidir. *Elhamdûlillah*.

b. İlmin Amelle Bütünleşmesi

Üçüncü Hadîs-i şerîf;

مَنْ بَرَّتْ يَمِينُهُ وَصَدَقَ لِسَانُهُ وَاسْتَقَامَ قَلْبُهُ وَعَفَّ
بَطْنُهُ وَفَرَّجَهُ فَذَاكَ مِنَ الرَّاسِخِينَ فِي الْعِلْمِ

Men berrat yemînühû ve sadeka lisânühû ve 's-tekâme kalbühû ve 'affe batnühû ve fer-cühû fe-zâke mine'r-râsihîne fi'l-'ılmî.

Bu da, Enes *radıyallahuanhden* ve Ebû Umâme *radıyallahu anh'den* ve Vâsile *radıyallahuanhden*. Bunların hepsinden beraberce rivayet olunmuş. Şimdi Allah Amenerresûlünün karşısındaki Âl-i İmrân suresinin sayfa sonundaki âyet-i kerîmesin de insanların.

Mine'r-râsihîne fi'l-'ılmî. İlimde derinine gitmiş olanları methediyor. Derin âlimleri Allah methediyor.

وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ
رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

*Ve'r-râsihûne fi'l-'ilmi yekûlûne âmennâ
bi-hî küllün min 'ındi rabbinâ ve mâ yezek-
keru illâ ulu'l-elbâbi. (3/Âl-i İmrân 7)*

Burada geçiyor ilimde rusûh, yani sağlam-
laşmış, bilgisi sapa sağlam, iyi âlim derin âlim.
Bu iyi. Şimdi bu derin âlim acaba çok kitap
okuyan, çok laf yapan, çok diploma kazanmış
olan, diplomalarını duvara astırmış olan insan
mıdır?

Hayır. Hayır. Ümmî bir insanda bir derin
âlim sıfatını kazanabilir İslam da. Çöldeki bir
bedevi, Arabi bile bunu kazanabilir.

Neden?

Ölçüsü şu; derin âlim olmanın ölçüsü bu.
Böyle böyle bunları yapan derin âlimdir.

Ne yapacak?

Men berrat yemînühû.

Sağ eli iyilik yapar. Sağ elin iyilik yapması
ne demek?

Veriyor boyna, veriyor sağ eliyle, boyuna
veriyor. Sadaka veriyor, zekât veriyor, hayır
veriyor, karz-ı hasen veriyor, veriyor, veriyor,
sevap kazanıyor, hepsinden sevap kazanıyor.

Azcık bir sadaka çok belayı defeder. Cenâb-ı Mevlânın gazabından insanı kurtarır. Önemli. Bir. Cömert olacak, eli açık olacak, eli böyle bahşışli, bol veren olacak bir.

Ve sadeka lisânühû. Dili doğruyu söylüyor.

Bir kimsenin eli açıksa, dili doğruyu söylüyorsa, yalan söylemiyorsa, dobra dobraysa, doğruyu söylüyorsa iki.

Ve's-tekâme kalbühû. Gönlü dost doğruysa, eğri büğrü, kıvrımlı efendim yamuk filan değil dost doğruysa gönlü.

Ve 'affe batnühû ve fercühû. Karnı, midesi iffetliyse, bir de namusu sağlamsa, fercide iffetliyse.

Karnın, midenin iffetli olması ne demek?

Yani haram lokma yemiyorsa. Haram lokma yemiyorsa, efendim fercinin iffetli olması namuslu olması ne demek?

Namahreme kuşak çözmüyor demek. Zina etmiyor demek. Zina etmiyorsa efendim haram lokma yemiyorsa. Efendim.

Fe-zâke mine'r-râsihîne fi'l-'ılmî. İşte böyle bir adam ilimde derinleşen adamdır. Çünkü tam rayına oturmuş, yörüngesine oturmuş, dost doğru gidiyor, sırât-ı müstakîm de

gidiyor. Allah'ın sevmediği bir şeyleri yapmıyor. Cömertliği var. Dili doğru, kalbi temiz, haram lokma yemiyor, namusu da ayaklar altına almıyor. Tamam. İşte ilimde derin olan bu.

Peki, buna mukabil bir adam çok bilgiliyse, ezberi kuvvetliyse, çok mektep fakülte bitirmişse, ama cimriyse, yalancıysa, kalbi fitneli bozuk, yamuksa, haram lokma yiyorsa, namusunu korumuyorsa, o kimse âlim değil. Yahu bu adam işte şöyle yüksek adam böyle yüksek adam, bunu başkan yaptılar, müftü yaptılar, dekan yaptılar, ne yaparlarsa yapsınlar. Ondaki kıymeti yok. Çünkü adam İslam'ın istediği şartlara sahip olamamış.

Demek ki buradan, bu tariften kesin olarak bir kere daha görüyoruz ki, zaten çoğunuzun bildiği bir husus. İslam da âlimlik bilgi çokluğundan değildir. İyi bilgilerini uygulayabilmiş olmaktadır.

İyi bilgilerini uygulayamıyorsa uygulamıyorsa bir adam o nedir?

O dilindeki söylediği ama kendisinin uygulamadığı bilgi nedir onun için? Bir vebaldir aleyhine bir delildir. Yarın Allah diyecek ki,

kepaze, sen bunu biliyordun ve söylüyordun başkalarına. Niye kendin tutmadın?

El-‘ilmü bi-lâ amelin vebâln.

İcraatı yapılmayan bilgi, sadece lafı söylenip icraatına geçirilmeyen bilgi nedir?

Kişi için vebaldir. İlmiyle amel olacak Müslüman. Bildiğini evvela kendisi uygulayacak. Uygulamazsa Allah sevmez. Yalanın yalan olduğunu biliyor da, doksan tane yalan kıvırtıyor, kıymeti yok. Hırsızlığın kötü olduğunu biliyor da, herkesin cebine elini sokuyor aşırıyor, kıymeti yok. İsterse sana hırsızlığın kötü olduğuna dair konferans çeksin, isterse televizyonda program yapsın, isterse efendim kitap yazsın kıymeti yok. Çünkü yalan söylüyor kendisi. Uygulaması sözüne uymuyor.

Allahu Teâla Hazretleri özü sözüne uyan, bu tariflere göre Allah'ın sevdiği sıfatları kazanmış, ilimde derinleşmiş, tam İslam'ı anlamış, hah bilgisi bunun tam sağlamlaşmış denilecek insanlar olmayı, güzel işler yapmayı, ömrümüzü hayırlı yolda tüketmeyi, Rabbimizin huzuruna da sevdiği kul olarak varmayı cümlemize nasip etsin.

Bi-hürmeti esmâihi'l-hüsnâ ve habîbihi'l-müctebâ ve bi-hürmeti esrârı sûrati'l-fâti-hah.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

